

Як батькам розпізнати булінг щодо своїх дітей

Булінг (цькування) – це діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Закон України «Про освіту» містить **типові ознаки булінгу**:

- систематичність (повторюваність) діяння;
- наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та (або) фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника та (або) спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

Як батькам розпізнати булінг щодо своїх дітей:

- у дитини зникає бажання ходити до школи;
- діти уникають участі у спільних шкільних заходах;
- у дитини спостерігаються різкі зміни настрою;
- у дитини пропадають речі або вона приносить їх додому у зламаному чи пошкодженому вигляді;
- у дитини немає друзів у школі;
- дитина відчуває погіршення стану здоров'я.

Як батькам реагувати на ознаки булінгу:

- з дитиною необхідно обговорювати цю проблему якомога спокійніше;
- необхідно створити відчуття захищеності та спокою;
- уникайте звинувачень та не перетворюйте розмову на допит;
- спробуйте знайти чи розробити спільне рішення, яке дасть можливість дитині почуватись більш захищеною;
- необхідно негайно повідомити про факти булінгу адміністрацію школи;
- з метою притягнення винуватців необхідно повідомити про факти цькування до поліції;
- доречним буде отримати консультацію у психолога.

Поради дітям, як поводитися із кривдником

- Якщо це можливо, ігноруйте кривдника і уникайте контактів з ним.
- Стримуйте гнів і злість. Адже це саме те, чого домагається кривдник. Говоріть спокійно і впевнено, демонструйте силу духу.
- Не вступайте в бійку. Кривдник тільки й чекає приводу, щоб застосувати силу. Чим агресивніше ви реагуєте, тим більше шансів опинитися у загрозовій для вашої безпеки і здоров'я ситуації.
- Не соромтеся обговорювати такі загрозові ситуації з людьми, яким ви довіряєте. Це допоможе вибудувати правильну лінію поведінки і припинити насилля.
- Радимо при явних ознаках вчинення булінгу викликати поліцію, яка має повноваження приїхати, припинити правопорушення та скласти протокол

про притягнення до адміністративної відповідальності кривдника, який потім буде розглянутий судом.